

Školní řád Základní školy Na Radosti

PŘÍLOHA Č. 2

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM ZÁKLADNÍ ŠKOLY NA RADOSTI

ZAJIŠTĚNÍ BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVÍ ŽÁKŮ A JEJICH
OCHRANY PŘED SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝMI JEVY A PŘED
PROJEVY DISKRIMINACE, NEPŘÁTELSTVÍ NEBO NÁSILÍ

Základní škola Na Radosti, Komenského 972/10, 591 01 Žďár nad Sázavou
www.skolalanaradosti.cz

1. Úvod

1.1. Minimální preventivní program vychází z pokynu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy č. j. 20 006/2007-51 ze dne 17. 10. 2007, který do prevence rizikového chování zařazuje konzumaci drog včetně alkoholu, kouření, kriminalitu, virtuální drogy a gambling, záškoláctví, šikanu a kyberšikanu, rasismus a jiné formy násilí. Při jeho tvorbě byla brána na zřetel Národní strategie primární prevence rizikového chování na období 2013-2018 (dále jen „národní strategie“).

1.2. Cílem je ve spolupráci se zákonnými zástupci žáků (dále též „rodiče“) formovat takovou osobnost žáka, která je s ohledem na svůj věk schopná orientovat se v dané problematice, zkoumat ji, ptát se, dělat rozhodnutí, vážit si svého zdraví, umět nakládat se svým volným časem a zvládat základní sociální dovednosti. V následujících školních letech je základním principem preventivní strategie na naší škole osvojování zdravého životního stylu a rozvoj dovedností, které vedou žáky k odmítání všech druhů sebepoškozujícího chování, projevů agresivity a porušování zákona. Pouze dítě zdravé, spokojené a sebevědomé má větší šanci odolat negativním vlivům okolí.

2. Charakteristika školy

2.1. Základní škola Na Radosti:

Dne 1. 9. 2016 otevřela škola první třídu s kapacitou 19 žáků pro žáky 1. až 5. ročníku základní školy; cílovou skupinou byly tedy děti mladšího školního věku (6-12 let) a jejich zákonní zástupci.

V současné době se každý rok otevírá další ročník, v tuto chvíli funguje i druhý stupeň. Ve školním roce 2018/2019 je kapacita školy 60 žáků. Cílovou skupinou jsou tedy žáci 6 – 15 let.

Naším cílem je vybudovat malou školu, která poroste s dětmi. Školu navštěvují žáci ze Žďáru nad Sázavou a jeho širšího okolí.

2.2. Základní škola Na Radosti je provozována v budově internátu Střední školy obchodní a služeb SČMSD. Dvoupatrová budova, v níž škola sídlí, se nachází v lokalitě města Žďáru nad Sázavou, zvané Stalingrad. Dopravně je snadno dostupná, umožňuje rovněž parkování před školou podél hlavní komunikace. Budova nemá bezbariérový vstup. Škola využívá dvě třídy pro hlavní výuku, další místnost pro dělení (převážně na jazyky) a další místnost jako dětský klub. K dispozici máme dvě menší místnosti, které slouží jako ředitelna (Kormidelna) a sborovna (Kajuta). Škola si pronajímá dva pozemky Českého zahrádkářského svazu, které se nachází v bezprostřední blízkosti budovy. Děti chodí cvičit do tělocvičny příspěvkové organizace Active a také na hřiště, které je nedaleko školy.

2.3. Učitelé (průvodci), vychovatelé, asistenti a ostatní zaměstnanci v Základní škole Na Radosti jsou součástí komunity složené také z žáků, rodičů a dalších příznivců školy. Všichni dohromady tvoří jeden tým, klade se veliký důraz na komunikaci mezi všemi stranami, dobré nastavení vztahů a vzájemnou dobrou informovanost o základním dění ve škole. Zaměstnanci komunikují s žáky s respektujícím přístupem a velkou vnímavostí k jejich individuálním potřebám. Jsou ve své práci tvůrčí, nechávají se inspirovat žáky samotnými a jsou otevření alternativním pedagogickým směrům, které ale nepřebírají automaticky ani dogmaticky.

2.4. Výhodou školy je menší rodinné prostředí, v němž se všichni žáci i pedagogové dobře znají, znají se mezi sebou i mnozí rodiče a případné negativní jevy mohou být velmi rychle odhaleny.

3. Cíle a principy

3.1. V rámci preventivního programu má základní škola tyto cíle:

- 3.1.1. rozvoj kompetencí žáků a sociálních dovedností (navazování zdravých vztahů s ostatními, umění týmové práce, konstruktivní řešení konfliktu, otevřená komunikace),
- 3.1.2. pozitivní vnímání sebe sama,
- 3.1.3. rozvoj osobnostních kvalit, které podporují zdravý rozvoj osobnosti (sebevědomí, altruismus, empatie, asertivita, vůle, přejímání nosných hodnot),
- 3.1.4. rozvoj morálního vědomí a vědomí zodpovědnosti,
- 3.1.5. respektování pravidel demokratického řízení, efektivních pravidel vzájemného soužití,
- 3.1.6. respekt k lidským právům, skupinovým kulturním odlišnostem, individuálním potřebám a odlišnostem jednotlivců, odbourávání předsudků a stereotypů,
- 3.1.7. vštěpování odpovědnosti za věci veřejné a za stav životního prostředí, podpora hodnot demokratické společnosti,
- 3.1.8. zapojení žáků do spoluvytváření pravidel vzájemného soužití ve škole,
- 3.1.9. vedení žáků k přijetí osobní zodpovědnosti a respektu k daným právům a povinnostem,
- 3.1.10. vytváření atmosféry vzájemnosti, důvěry, respektu a bezpečí ve škole,
- 3.1.11. svobodný přístup k informacím, jejich vyhledávání z různých informačních zdrojů, práce s informacemi, schopnost je porovnat a na jejich základě formovat vlastní názor a životní postoj,
- 3.1.12. poznávání základních lidských potřeb (fyzických, psychických, sociálních),
- 3.1.13. spolupráce celé školy, všech žáků, průvodců – budování důvěry ve vztahu žák – žák a průvodce – žák,
- 3.1.14. otevřená komunikace mezi školou a zákonnými zástupci – otevřenost a důvěra ve vztahu průvodce (škola) – zákonný zástupce,
- 3.1.15. spolupráce průvodců v rámci pedagogického týmu,
- 3.1.16. propojení školy s dalšími institucemi (odborná pracoviště, organizace působící v oblasti primární prevence).

3.2. Formy rizikového chování žáků, na něž primární prevence cílí:

- 3.2.1. interpersonální agresivní chování – agrese, šikana, kyberšikana a další rizikové formy komunikace prostřednictvím multimédií, násilí, intolerance, antisemitismus, extremismus, rasismus a xenofobie, homofobie,

3.2.2. delikventní chování ve vztahu k hmotným statkům – vandalismus, krádeže, sprejerství a další trestné činy a přečiny,

3.2.3. záškoláctví a neplnění školních povinností,

3.2.4. závislostní chování – užívání všech návykových látek, netolismus (závislost na tzv. virtuálních drogách – např. počítačové hry, mobilní telefon, televize, internet) a další závislosti

3.2.5. rizikové sportovní aktivity, prevence úrazů,

3.2.6. rizikové chování v dopravě, prevence úrazů,

3.2.7. spektrum poruch příjmu potravy,

3.2.8. negativní působení sekt,

3.2.9. rizikové sexuální chování.

4. Strategie a metody

4.1. Vztah průvodce – žák

4.1.1. Budujeme vzájemnou důvěru mezi průvodcem a žákem. Žák ví, že se může na průvodce obrátit a bude respektován jeho názor, jeho potřeby. Průvodce se zajímá o žáka, podněcuje dialog. Průvodce získává důvěru žáka i prostřednictvím budování vztahu s jeho rodinou a jejím sociálním prostředím. Při řešení problémů je průvodce otevřen komunikaci s žákem, se zákonným zástupcem, širší rodinou, ostatními pedagogy, výchovným poradcem, metodikem prevence atd. Na základě dosažení dohody o společných cílech a postupech dochází k celkové a jednotné podpoře žáka.

4.2. Skupinová práce

4.2.1. Žáci velkou část vyučování spolupracují: ve dvojicích, ve skupinách (stejného věku, ale i napříč ročníky). Průvodce věnuje pozornost spolupráci ve skupinách, podporuje naslouchání, zapojení všech členů skupiny, reflektuje s žáky skupinovou práci a podporuje tak rozvoj kompetencí: schopnosti týmové práce, schopnosti řešení konfliktu (průvodce podporuje odpovědnost žáka za řešení konfliktu), kompetence sociální interakce. Žáci se učí vést diskuzi, vyjadřovat své názory, naslouchat druhým a vhodným způsobem reagovat na kritiku. Jednou z možností je například vedení komunitního kruhu, ve kterém má každý právo diskutovat na základě pravidel diskuse, sdílet své pocity, obavy, radosti, zážitky a podněty k fungování třídy, klást otázky.

4.3. Projektové vyučování a celoškolní projekty (projektové dny)

4.3.1. V rámci projektů se žáci mohou blíže seznámit s děním kolem sebe a aktuálními tématy. Věkově smíšená skupina umožňuje intenzivní spolupráci žáků napříč ročníky. Žáci se navzájem poznávají a starší žáci budou schopni spolupracovat s mladšími a naopak.

4.4. Individualizované hodnocení, slovní hodnocení, sebehodnocení, zpětná vazba skupiny.

4.4.1. Žáci dostávají komplexní zpětnou vazbu od průvodce. Jsou informováni o svém pokroku i dalších možnostech rozvoje. Je oceňováno úsilí žáka a míra jeho pokroku, každý žák je hodnocen s ohledem na jeho individuální předpoklady, vlastnosti a potřeby. Je podporován individuální talent a zájem žáka. Diferenciace výuky může probíhat prostřednictvím práce ve skupinách podle zaměření žáka, samostatné práce, práce ve dvojici s průvodcem apod. Pomáháme žákovi vybudovat si důvěru v sebe, ve vlastní síly a zároveň pozitivní vztah k okolnímu světu.

4.5. Komunikace se zákonnými zástupci

4.5.1. Průvodci nabízejí všem zákonným zástupcům možnost individuální konzultace a vyzývají zákonné zástupce, aby tuto možnost využívali. Zákonní zástupci mají možnost navštívit i výuku, často se zapojují do výuky i sociálního dění (ve třídě, ve škole, při mimoškolních aktivitách) v rámci svých možností, poznávají tak prostředí školy a lépe tak chápou potřeby svých dětí ve škole.

4.5.2. Zákonným zástupcům nabízíme setkání v rámci rodičovských kaváren (rodiče – průvodci) a tripartitní setkání (zákonní zástupci – žák – průvodci). V případě potřeby se schůzky uskutečňují na základě individuálních žádostí okamžitě.

4.5.3. Podněty zákonných zástupců projednává v rámci své působnosti školská rada.

4.5.4. Zákonní zástupci, žáci a pedagogové se setkávají při volnočasových aktivitách, dílnách pro děti/žáky i dospělé (vánoční a velikonoční setkání), při organizování slavností, dnů otevřených dveří, na vzdělávacích kurzech a kroužcích, při dobrovolnické činnosti.

4.6. Pedagogická diagnostika

4.6.1. Průvodce věnuje pozornost žákům, registruje signály o jejich možném problému a hledá příčiny a vhodné formy nápravy. Pokud je třeba, spolupracuje se zákonnými zástupci a externím odborníkem na psychologii, kteří se zapojí do diagnostického a poradenského procesu.

4.7. Další aktivity podporující primární prevenci:

4.7.1. terénní výuka (výuka v přírodě, kulturní programy) a školní výlety,

4.7.2. teambuilding – práce se skupinovou dynamikou,

4.7.3. komunitní kruh,

4.7.4. spolupráce s organizacemi zajišťujícími programy a projekty týkající se prevence sociálně patologických jevů a/nebo podpory zdravého (fyzického i psychického) vývoje žáků,

4.7.5. podpora inkluzivního vzdělávání,

4.7.6. akce pro žáky, děti, rodiče a zákonné zástupce, které podporují spolupráci rodiny a školy,

4.7.7. slavnosti v průběhu ročního hospodářsko-kulturního cyklu vycházející z kulturních, lidových a náboženských tradic (martinská, michaelská slavnost, adventní spirála, Vánoce, masopust, vynášení Morany, Velikonoce, otvírání studánek, svatojánská slavnost atp.).

5. Informace

5.1. Aktuální informace o dění ve škole dostávají rodiče e-mailem, případně telefonicky nebo prostřednictvím SMS-zpráv, některé informace jsou k dispozici na facebookové stránce „Škola Na Radosti“; omezené informace jsou zveřejněny pro širokou veřejnost na webových stránkách školy www.skolanaradosti.cz.

6. Organizace a struktura prevence

6.1. Pracovníci zajišťující poradenské služby a prevenci sociálně patologických jevů:

6.1.1. Výchovný poradce: Mgr. Petra Vykydalová Kupková

6.1.2. Metodik prevence sociálně patologických jevů: Mgr. Drahoslava Rybová

6.1.3. Externí odborník na psychologii: MUDr. Tatjana Horká

6.2. Výchovný poradce koordinuje společně s metodikem prevence aktivity školy v oblasti prevence sociálně patologických jevů. Pracují s klimatem třídy a pomáhají v této práci ostatním pedagogickým pracovníkům. Organizují aktivity vedoucí k prevenci sociálně patologických jevů a ke zlepšení interpersonálních vztahů mezi žáky navzájem, žáky a pedagogy i pedagogy navzájem. V rámci zlepšování interpersonálních vztahů mezi pedagogy jsou mimo jiné zajištěny pravidelné supervize. V případě potřeby se v rámci prevence konfliktů a problémů žáků výchovný poradce a metodik prevence setkávají s žáky v komunitním kruhu. Aktivně nabízejí průvodcům a žákům možnost poradit se o svých problémech. Setkávají se i s žáky, kteří jsou v některých případech ohroženi ve svém vývoji, sebepojetí a komunikaci s druhými. Komunikují s pedagogy a sbírají podněty. Průvodci se na výchovného poradce nebo metodika prevence obracejí v případě:

6.2.1. výskytu agresivního chování ve třídě,

6.2.2. signálů o potížích žáka (osobnostních, rodinných, vztahových),

6.2.3. náhlém i přetrvávajícím neúspěchu v učení,

6.2.4. obtížné komunikace, konfliktu s rodiči,

6.2.5. porušování pravidel soužití ve škole žákem,

6.2.6. krádeží ve třídách,

6.2.7. konfliktního či jinak problematického klimatu třídy.

6.3. Výchovný poradce a metodik prevence provádějí průběžnou diagnostiku žáků a tříd. V případě potřeby diagnostikují konkrétní situace, navrhnou opatření, setkání zainteresovaných lidí, vedou individuální konzultace s žáky, pedagogy, se zákonnými zástupci. Obrací se na sociální odbor, Policii ČR v případě podezření na problém v rodině či porušování zákona.

6.4. Průvodci se věnují v rámci své výuky rozvoji kompetencí žáků v oblasti sociálních dovedností, učí podle principů a metod v rámci koncepce školy. Oslovují a zapojují do řešení problémů výchovného poradce a metodika prevence. Provádějí průběžnou diagnostiku žáků a třídy, na týmových schůzkách vzájemně hodnotí uplynulé období, konzultují případné problémy, navrhnou opatření. Třídní učitel je v kontaktu se zákonnými zástupci žáků své třídy prostřednictvím pravidelných či jednorázových konzultací a dalších možností komunikace (e-mail, mobil).

6.5. Ředitel školy sleduje efektivitu prevence sociálně patologických jevů. Sleduje problémy v kontextu celé školy a dělá personální a organizační opatření ke zlepšení vzájemného soužití ve škole. Účastní se v případě potřeby zásadních setkání rodiny a školy.